

[Kai Moltke.]

engelske banker som en sikker reserve; frygten for at være for skarp over for den arabiske verden bundede jo netop i, at disse arabiske olieyrstendømmer skulle trække deres tilgodehavender hjem. Ja, i forbindelse med Intrabanken i Libanon havde vi jo endogså den karikatur, at en stor del af disse oliepenge blev brugt til at sanere og nyopbygge visse kvarterer i Paris. Før den økonomiske udbytning byggende på feudale systemer afbrydes, vil det være meget vanskeligt så at sige at pacificere den arabiske verden ved at frigøre den fra fattigdommen.

Det næste spørgsmål, som jeg skal komme ind på her, er spørgsmålet om Sydafrika. Jeg hørte jo, hvordan de to fortalere for de to mest konservative partier her i tinget gik til særligt angreb her. Men jeg lægger vægt på, at udenrigsministeren med den store erfaring, han har fra De Forenede Nationer, giver den rigtige formulering af problemet, at en hvid mindretalsbefolkning forsøger på for alle tider at forankre sit herredømme i et område, hvor den afrikanske befolkning er den store majoritet. Og jeg bemærker også og med tilfredshed, at udenrigsministeren bruger formelen, at den situation, vi har i Sydafrika såvel som i de portugisiske kolonier, frembyder en trussel mod international fred og sikkerhed og fremkalder usikkerhed, kaos, i store dele af Afrika.

Jeg finder det ud fra mine egne erfaringer, fra de diskussioner, jeg har overværet i FN, fuldt ud berettiget, når udenrigsministeren her understreger, at disse ting kan blive et anvendeligt udgangspunkt for at skabe en uro, som kan udvikle sig til en verdenskonflikt. Det er jo denne risiko, som gør, at man tydeligt udtrykker sin mening fra dansk side om disse problemer. Det var jo også de ting, som førte til Danmarks stillingtagen i afstemningen i FN i 1965. Men udenrigsministeren er jo samtidig realist. Vi bilder os ikke ind, at vi her fra det lille Danmark kan regulere disse spørgsmål uden de førende stormagter, dem, der investerer, dem, der har størsteparten af kapitalen i Sydafrikas industri, dem, som har den overvejende del af samhandelen med Sydafrika. Men jeg må drage den konsekvens af udenrigsministerens udtalelse på dette punkt, at ønsket og bestræbelserne må gå i retning

af stadig at påvirke disse allierede til at ændre deres holdning, før vi får den afrikanske eksplosion.

Dernæst et andet spørgsmål, som udenrigsministeren ikke kunne tage stilling til, da denne beretning blev afgivet, men som tangerer en anden ting. Det er det, som vi ser under Cypernkonflikten. Cypernkonflikten er vel så at sige affødt af det græske militærkup. Den græske aktivisme bredte sig til Cypern og fremkaldte den konflikt, som i den sidste uge har været aktuel. Men foruroliget bliver jeg, når jeg samtidig ser, at på Cypern, hvor FN har påtaget sig mæglingsopgaven, har vi ikke mindre end tre arter af mæglere i gang i øjeblikket, én repræsenterende NATO, generalsekretær Brosio, én, der kommer fra Washington, en af understatssekretærerne, mr. Warrens, som nu konkurrerer med FNs repræsentant på stedet om, hvordan man skal bringe Cypernkonflikten til fredeligt ophør. Når FN påtager sig sådanne fredsopgaver, ville det så ikke være klogt, om andre afventede disse initiativer, før man straks var på pletten? Det, der nu sker, vækker jo mistanke om, at ikke blot en fredsordning, men også strategiske interesser står på spil.

Dette bringer mig endelig til det sidste punkt, som jeg her vil lægge vægt på, en formulering i udenrigsministerens tale, som jeg er indforstået med, men som jeg kunne tænke mig blev konkretiseret. Det er det punkt, hvor man taler om kontakterne mellem øst og vest, og hvor der står, at NATOs optræden bør begrænses til forhold, der falder inden for Atlantpagtens område, eller som i øvrigt direkte berører NATO-landenes sikkerhed. Jeg håber at kunne få bekræftet af udenrigsministeren, at dette betyder en klar dansk afvisning af den såkaldte globale NATO-strategi, koordineringen, udvidelsen af NATOs virksomhed til alle dele af verden, for ellers forvandles NATO jo til et vestligt instrument, til en organisation, hvor vi får medansvar for hele det opgør, som foregår langs fronten nord og syd. Hvis jeg fortolker rigtigt, er dette et fremskridt i dansk udenrigspolitik.

Lad mig tilføje, at jeg håber også, at udenrigsministeren er indforstået med trods indberetning og koordinering, at bestræbelserne for afspænding mellem øst og vest er noget, man kan tale om og indberette,